

OMAN ELÄMÄN TÄHTI Aurinko paistoi korkealta, kun Tiina, Reijo, Keijo ja Minna istuivat nurmikolla, sille asetetun peiton päällä. Heillä oli ruokaa kuin Viisikoissa konsanaan. Oli mehua, leipää, kahvia, salaattia ja vaikka mitä. Minna ei voinut olla katsomatta tätä kaikkea ruuan paljoutta maha kurisematta. Hän vilkaisi huolestuneena naapuripihaan, ja huomasi kuinka verho liikahti ikkunassa. Autokin oli pihassa. Hän tunsikin, kuinka levottomuus valtasi hänet kauttaaltaan. Keijo katsoi Minnaa, katse täynnä myötätuntoa ja lämpöä. He olivat olleet erottamattomia jo lapsista saakka, ja he pystyivät aistimaan toistensa tunnetilat – voisipa sanoa, että miltei täydellisesti. Keijo saattoi lopettaa Minnan lauseet, ja toisinpäin. Niin vahva side heidän välillään oli. – Mun täytyy varmaan lähteä, sanoi Minna äkkiä katkaisten vallitsevan hiljaisuuden. Hän oli jo nousemassa ylös nurmelta, kunnes Reijo totesi: – Äläpäs hoppuile, tyttökuulta. Mihinkäs sulla noin kiirus on? Reijo katsoi tyttärentytärtään merkittävästi katse silmissään. Se riitti saamaan Minnan ajatukset toisille raiteille. – Kyllä se isäntä siellä jaksaa odottaa, totesi Reijo vielä ja puuhasteli jo viereisellä grillipaikalla tulenteossa. Muut seurasivat perässä, ja istuutuivat penkeille, jotka ympäröivät tulisijaa. – En kyllä ymmärrä mitä siinä resukassa näät. Kyllä minun Minnani ansaitsis niin paljon parempaa... Ne todisteet löytyvät kasvoistasi. Minna katseli maahan, jalat levottomasti maahan potkien. Hän ei ymmärtänyt sitä itsekään. Miksi hän retkahti kerta toisensa jälkeen samanlaisiin, vähintään edes hieman sekopäisiin tyyppeihin? Kai sitä täytyi itsekkin olla hieman päästään vinksautanut. Kunpa vain tietäisi, kuinka kierteen katkaisisi. – Voisinkin kertoa tarinan. Voisit ottaa siitä opikses. Niin kuin te muutkin, totesi Reijo vielä ja katsoi lapsenlapsiaan vuorotellen. Hän huomasi, kuinka jännittyneisyys kuului lasten kasvoilta. Isoisän tarinat olivat aina jännittäviä. – Oli synkkä ja myrskyinen yö... – Hei, kuinka laimeeta! Tuo on niin klisee, huudahti Tiina paikaltaan. Tiina oli Minnan ja Keijon pikkusisar, jolla oli elämä vielä edessä. Onneksi hän oli osakseen saanut hieman pumpulintäyteisemmän lapsuuden. Reijo katsoi tyttärentytärtään hiljentäen tämän. – Hyvä, voin nyt varmaan jatkaa, jatkoi Reijo ja katsoi Tiinaa, joka tällä kertaa tyytyi vain istumaan paikoillaan. Hän istui kuin kirkonpenkissä; tekikö sen tahallaan yrittäen vain ärsyttää isoisäänsä. Reijo ei osannut kertoa. – Niin, oli synkkä ja myrskyinen yö. Veljekset Kimmo ja Tuukka ajoivat pitkin soratietä. Vähän niinku siinä Arttu Wiskarin biisissä. Hörähdykset täyttivät grillikatoksen. Isoisä oli huumorimiehiä. Taitoi hän myös sarkasmin salat. Lapset imeytyivät mukaan isoisänsä kertomukseen niin, että todellisuus unohtui. – Oon vähän tässä miettiny... aloitti Kimmo ja katsoi veljeään Tuukkaa hieman empien. – Niin, mitä? kysyi Tuukka kulmakarvat hieman koholla. – Mitä sä muistat meidän lapsuudesta? Mulla on aika hatarat nuo muistikuvat. – Miten ni? Miten sä oot nyt niitä alkanu pohtimaa? – Eiku aattelin vaa... Kun ihmetyttää nuo mun suhdekuviot. Ja sitku oon lukenu tota psykologiaa, nii aattelin jos mun ongelmat juontais sieltä. – Mitkä ongelmat? halusi Tuukka tietää, vaikka hän varsin hyvin ymmärsi veljensä kysymyksen. Hän oli joutunut puntaroimaan samojen kysymysten äärellä melkein koko elämänsä. Sen verran omituista hihtäjää oli myös hänen elämänsä eksynyt. – Noku sellasta mietin, että onkohan mulla jotenkin vääristynyt kuva rakkauksesta. Ensi oon niin saatanan kylmä ja tunteeton kaikkia kohtaan, ja sit ku jolleki sisimpäni aukasen, nii siipeen saa kuiteski. Tai sit alunpitäenki ihastun johonki sellaseen, etäiseen ihmiseen, mistä ei yksinkertaisesti vaan voi mitään tulla. – Juu, samaa oon itekin miettiny. Mut se on alku, kun tiedostat tuon kuvion. Siitä ei voi muuta kun nousta, sanoi Tuukka aivan kuin yrittäen luoda itsevarmuutta ja toivoa veljensä elämään. – Mut mitä se rakkaus on? Musta tuntuu, et aina kun mä kuvittelen niin tuntevani, mulle ei jää siitä käteen mitään. Kaikkeni yritän, arvostusta ei tipu ja loputki itsearvostuksen rippeet poljetaan suoraan kasvojen eessä. Oon niin tottunu jo siihen, että enää ei jaksaa ees yllättää. Mut millon on mun vuoro olla saajana, ei pelkästään

antajana? Kimmo ei voinut olla ajattelematta, kuinka säälittävältä mahtoikaan kuulostaa. Ei kai kukaan normaali, aikuinen mies puhunut tällaisia. Jo menisi uskottavuus jatkien keskuudessa, jos kuulisivat. Mutta olihan rakkaus yksi ihmisen perustarpeista. Hänestä vain tuntui siltä, ettei kukaan koskaan ollut oikeasti, pyytteettömästi hänestä välittänyt. Jos nyt veljeä ei laskettu. Kimmosta tuntui kuin hän olisi menettänyt uskonsa ja toivonsa ihmisiin. Olihan hän nähnyt ihmisten petollisuuden, liiankin monta kertaa. Vähemmästäkin kai sitä uskonsa menettäisi. Hän ei voinut kuin ihmetellä, kuinka ihmissielussa ylipäättään voisi kaiken sen jälkeen olla edes ripahdus hyväuskoisuutta. Luulisi, että kaikki loputkin naiviuden merkit olisivat huuhtoutuneet sen siliän tien. – Jotain mun on tehtävä väärin. Ei kai nyt kellään saatana näin huono tuuri voi olla? lisäsi Kimmo aivan kuin odottaen, että hänen veljensä sanoisi taikasanat – riisuisi taakat hänen harteiltaan. Oli hetken hiljaista. Tuukka veti syvään henkeä, ja sanoi: – Kysyt lapsuudestamme. Sinun olisi ehkä hyvä tietää siitä muutama seikka. Niin ehkä ymmärtäisit paremmin itseäsi, toimintamallejasi ja ajatteluasi. Tuukka oli ammatiltaan psykologi, joten hän tiesi, mistä puhui. Kimmo katsoi veljeään jännittyneenä. Hän uskalsi tuskin hengittää. – Mitä siitä? – No, en tiää muistatko mejän äitä. Olit silloin aika pieni, kun meidät huostaanotettiin. – Juu, kuten sanoin. On aika hatarat muistikuvat. Hämärästi muistan ehkä joo. Olihan sillä kai joku ukkoki sen jälkeen, kun fajja oli lähteny kävelemään. – Jep. Tämä ukko oli kaiken pahan alku ja juuri. Isä nyt oli harmiton juoppo, ja se ymmärsi sentään lähteä ja jätti jopa äidin rauhaan. Samaa ei voinut sanoa tästä seuraajasta. Täytti kyllä niin klassisen narsismin tunnusmerkit, että hohhoijaa. Voisin jopa sanoa, että mies käyttäytyi sen verran oudosti, ja normaalista poikkeavasti, että kyseessä oli täysi psykopaatti. Tuukka oli tehnyt lopputyönsä aiheesta, joten hän oli perehtynyt aiheeseen oikein perusteellisesti – sukurasite tietysti taustalla. – Ei siis ole ihme, että olet sulkenut kaiken pois mielestäsi. Sen verran rankoista jutuista on kyse, että kukapa niitä haluaisi muistella. Minullakin meni tovi ennen kuin aloin saamaan takaisin kuvia sieltä ja täältä. Se tosin vaati tietoista työskentelyä, ja rankkoja psykoterapiaistuntoja. Tuukka oli kouluttautunut myös psykoterapeutiksi, ja osana opintoja oli joutunut käymään terapiassa. Se oli osasy sille, miksi oli lisäkoulutukseen hakeutunut. Se, että saisi oman päänsä kuntoon, jotta voisi auttaa jatkossa muita. Olihan tietyt asiat edelleen kipeitä, mutta niiden kanssa oppi vain elämään. Päivä kerrallaan, ja vähitellen kunnes huomasi, ettei enää sattunutkaan niin paljon. Kyllä se elämä jaksoi aina kantaa. Positiivinen asenne oli yksi Tuukan vahvimpia persoonallisuuden piirteitä. Sen takia hän oli alalle hakeutunutkin. Hän jaksoi nähdä elämässä aina sen positiivisen puolen, vaikka kukaan muu ei sitä nähnytkään. – Mitä siellä sit niiku tapahtu? Meijän lapsuuveissa? Kimmon pää oli täynnä kysymyksiä, eikä hän tiennyt, mihin olisi ensimmäisenä vastauksen halunnut. – Paljonkin, sanoi Tuukka surullisesti. – Lyhyesti sanottuna äitimme katsoi tämän narsisti-psykopaatin touhuja viisi vuotta. Viisi pitkää vuotta, puuttumatta yhtään mihinkään, täysin alisteisesti. Häneltä jäi ystävät, perhe, kaikki. Lopulta meni myös mielenterveys. Kimmo ei tiennyt mitä sanoa. Miksi hän ei muistanut tällaista? Hän ei saanut edes tämän miehen kasvoja mieleensä. Kyseessä täytyi olla siis todella paha mies, kerta hän oli ne tietoisuudestaan sulkenut kokonaan. – Isäkin on joitain juttuja minulle kertonut. Seurasihan hän tilannetta vierestä, mitä nyt alkoholin kittaamiseltaan liikenä, jatkoi Tuukka ja katsoi veljeään yhä vain surullisemmin. – Joten lohdutuksen sanani sinulle veljeni: ei ole ihme, ettet tiedä mitä aito rakkaus on. Koskaan et ole nähnyt, minkälainen on terve ja luottamuksellinen ihmissuhde. Koskaan et ole saanut vastapalvelusta omasta kiintymyksestäsi muilta, sellaisilta ihmisiltä joilta sitä kipeimmin olisit tarvinnut. Ja vieläpä kehittyvässä iässä. Neuvoni sinulle onkin, että ensin se rakkaus täytyy löytyä itsestä, sitten vasta olet sen kykeneväinen saamaan

myös muualta – juuri siltä oikealta henkilöltä. Huonojen parisuhteiden kierre on katkaistavissa, ja ensimmäisen askel on tiedostaminen. Sen sinä olet jo selkeästi tehnyt. – Mitä muuta se ukko sitten teki? – No, esimerkiksi saattoi joskus kännipäissään pistää koko torpan tuleen. Jos ja kun joku asia ei mennyt niin kuin Herra olisi tahtonut. Ja hakkasi äitiä mennessä. Kaikki loppui vasta sitten, kun ukko tuli jostain ryyppyreissultaan, tyyliin kirves kainalossa ja uhkasi pistää sekä meidät että äitimme kylmäksi. Meidän onnistui päästä karkuun, ja pääsimme turvakotiin. Äiti ei koskaan kuitenkaan palautunut ennalleen, iloiseksi ja eläväksi persoonaksi mitä oli ollut, ja hän joutui melisairaalaan. – No nyt en kyl ihmettele yhtään, jos tuntuu siltä, että pääkoppa on sekaisin, tokaisi Kimmo, ehkä jopa hieman huojentuneena. Kaikki ei ehkä olisikaan vain ja ainoastaan hänen syytään. Hän oli vain olosuhteiden uhri. Mutta hän ei halunnut jäädä uhriksi. Samassa hän päätti muuttaa suuntaansa. Ainakin hän tiesi, mitä ei haluaisi. Se oli suunta, johon pyrkiä. Tiina, Keijo ja Minna katsoivat isoisää hämmästyneinä. – Onks jollekin muka oikeesti tapahtunu noin? halusi Tiina tietää. Keijo ja Minna katsoivat salaperäisesti toisiinsa, aivan kuin lukien toistensa ajatukset. – Kauheeta jos tollasia ihmisiä on oikeasti olemassa! Reijo katsoi lämpimästi tyttärentytärtään, ja totesi: – Jo vain, ja tämä onkin minun neuvoni sinulle, kultaseni: jos suinkin vain pystyt, sellaisista pysy erossa! Sellaiset vievät terveyden, niin henkisen kuin fyysisen, kuin myös itseluottamuksen. Pahimmillaan jopa elämänilon. Sitten hän oli hetken hiljaa, kääntyi Minnan puoleen, ja sanoi surumielisesti: – Kierre on katkaistavissa. Mutta se vaatii voimia. Voimia irtaantua. Voimia luottaa itseensä, ja voimia uskoa siihen, että pärjää yksin. Ennen kaikkea se vaatii päätöstä – tahtoa paremmasta elämästä, ja tahtoa paremmasta huomisesta. Älä tyydy siihen, mitä kuvittelet ansaitsevasi. Ole oman elämäsi tähti! Minna katsoi isoisäänsä liikuttuneena. Kyynel vierähti tämän poskelle, kun hän ajatteli kuinka kukaan ei ollut koskaan sanonut hänelle niin kauniita sanoja. Ne tulivat suoraan sydäimestä. Ne tulivat juuri oikeaan aikaan. Ne olivat sanat, joita hän tarvitsi sillä hetkellä kipeimmin kuin koskaan.